

1750/1/6

Tractatus de Suppli-
catione ad Santissimum a
fiteres

BX1935
.S36
1790
c.1

1080044923

RANCHE
DE SOMOZA

DE SUPERIORIDAD

D. FRANCISCI
SALGADO

DE SOMOZA,

IN REGALI CANCELLARIA
VALLISOLETANA SENATORIS.

TRACTATUS
DE SUPPLICATIONE

AD SANCTISSIMUM A LITERIS

ET BULLIS APOSTOLICIS IN PERNICIEM

Reipublicæ, Regni, aut Regis, aut iuris tertij præiudicium impetratis,

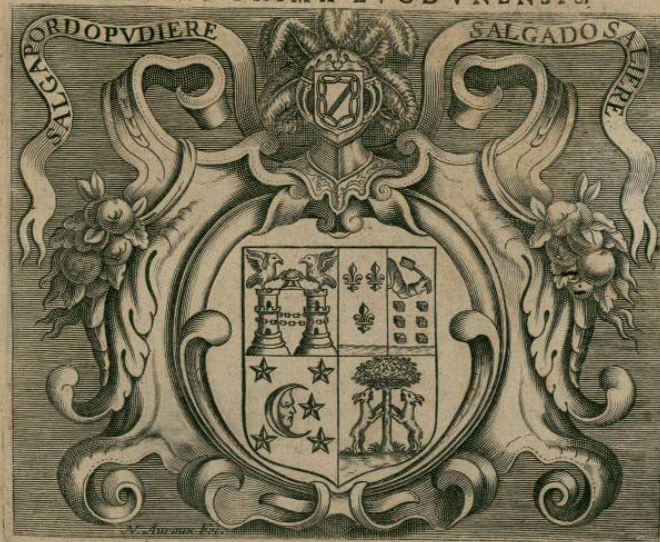
ET DE EARVM RETENTIONE INTERIM IN SENATV.

Opus utriusque Reipublicæ Ecclesiasticæ, & temporali utilissimum,

*Copiosa literarum per politicarum exornatione (tum ad Regimen, tum ad
status rationem conducibilium) illustratum.*

EDITIO PRIMA LVGDVNENSIS.

46334

LVGDVNI,

Sumptibus LAURENTII ANISSON.

M. DC. LXIV.

CVM SUPERIORVM PERMISSV.

BX1935
536
1790

ILLVSTRISSIMO ET EXCELLENTISSIMO
PRINCIPI ET HEROI
DON
EMANVELI FONSECÆ,
STVNICÆ, AZEVEDO,
COMITI MONTIS REGII.

Comiti Fontano , Nobilissimarum Villoæ,
Viedmæ, & Riberæ domuum Toparchæ;
alibi quoque Domino aut Dynastæ, ex
Sanctiori Consilio , & à cubiculo Regio,
Neapoli Exprorege , apud Romanum
Pontificem iterum Exlegato, & in Supre-
mo Italicarum rerum Senatu Præsidi
integerrimo.

PERMITTE deprecor , MAXIME PRINCEPS,
vt affectum benevolentia plenum ad te transferam,
& hos non primos laborum meorum fructus tibi de-
dicem. Munus sanè, si aut ex sua , aut ex tua dignitate
spectetur perexiguum : si ex viribus meis mediocre , si
ex animo magnum. Iniurium etenim esset, non tibi me , meaque om-
nia subdere , cuius obsequio iura Patriæ addicunt. Strictum mediis
Fidius hoc ; strictius tamen grati animi vinculum , quo ingenuè fateor
deinictum à te immortalis memoriae Principe, cuius magnitudini quic-
quid sum acceptum refero : Accipe igitur libens foetum hunc quem
offero , de *Supplicatione ad Sanctissimum Patrem*, & Christianæ gre-
gis Summum Pastorem , imò animum offerentis Artaxerxes alter ;
2 2 neque

Epistola Dedicatoria.

neque enim ita valde exiguum obtulisse videbor munus : quod si hilari fronte accipere, ac nominis tui patrocinio fouere dignatus fueris, adeo mihi ingentes animos addes, vt viribus maiora, mente tamen iam pridem concepta, & ardenti concupita studio aggrediar conscribenda. Maiorum nempe tuorum gesta nunquam pro meritis laudata, nec laudanda fatis, alio scilicet Thucydide, Xenophonte alio, Sallustio vel Liuiio (si per tempora licuisset) dignum opus: cum vel summis historicis illis plenissime suppeditarint conscribendi materiam, eamque toto orbi notissimam. Inter complures alios **EX STVNICENSIS FAMILIA** nobilitate ac præclaris facinoribus illustres, & celeberrimos viros præterire non possum vtrumque Didacum Lopez Stunicam, Seniore, videlicet, & Iuniore; Alter vel asperrimis Reipublicæ temporibus partium studiis adeo gratus, vt suis virtutibus Ioannis Secundi Castellæ Regis tutela, & corporis custodia concredita fuerit, Henrico Aragonum Infante cæteris Magnatibus infenso maximè assentiente; Alter non intermorituræ gloriæ Didacus **EX AZEVEDORVM PROLE** ab Arnaldo Equite Vascone Alphonso Quinto Legionis Rege per sexcentos, & amplius annos ad præsentia vsque tempora deducta originem repetit. Qui periculum à nobis omnibus, vitæ suæ periculo depulit, qui hostibus in nos irruentibus iter corpore suo occlusit, qui pestem ac perniciem, quam illi in nobis machinabantur, in ipsorum capita conuertit, qui illorum temeritatem consilio, furorem fortitudine, audaciam virtute superauit. Is etenim cui noui atque inusitati honores pro nouo ipsius, & insolito militari facinore tribuendi, siquidem in oppugnatione Arcis (ad Salfas vocant) à Gallo duce obfessæ cum esset huic incomparabili Didaco alius dissecta, ita vt diffuerent intestina, à prælio iam inito paruo tempore se subduxit, & animo intrepido (melior Scæuola) vt fors & tempus dedit, aluum assuit, promptiorique fortitudine conflictum repetit, frustra aduersantibus contubernalibus, gloriosum sepulchrum manere dictitans fortiter pugnanti. It ergo, pugnat, donec infracto animo manus cum hoste conserenti **VIRTUS SEPVLCHRVM CONDIDIT**. Inter cæteros eximios etiam tuæ gentis duces Didaco patrimonij ac virtutis hæres Alphonfus connumerandus, qui sub Carolo Quinto Augusto Imperatore Viennæ interfuit, non tantum præclaro virtutis nostrorum exemplo, quam sempiterno effusæ Soleymannæ fugæ dedecori. Nec non eius filius Hieronymus de re litteraria, & militari peritus disciplina, quandoquidem Legatus fuit designatus Sacrosanctæ, & Oecumenicæ Tridentinæ Synodi, in qua de nostræ fidei mysteriis sancientiis pertractatum fuit. Prodeant iam Gaspar pater tuus **PRINCEPS EXCELLENTISSIME**, & Balthasar Stunica Patruus, de quorum laudibus in omnium virtutum genere dicturus si fuisset, maximo opere

Epistola Dedicatoria.

re commoueret, ac conturbarer animo, tum ob virium mearum imbecillitatem, tum quia maiora, & separata volumina eorum præclara gesta requirerent, Sed,

Vnum pro cunctis fama loquatur opus.

Cum in ore omnium versetur, post munera Proregis Mexicani, & Peruani Regni perfuncta illi contigisse, quod in funere exequiarum prædicant de Thebano Epaminonda, ac de Publicola Romano: Ita vt quod Historicus de isto, idem ego de parente tuo dicam: *Omnium consensu Princeps belli, pacisque artibus moritur gloria ingenti, copijs familiaribus adeo exiguis, vt funeri sumptus deesset, de publico est elatus.* Vix tamen tua hæc (si luuenali credendum) tua verò morum elegantia, comitas, magnanimitas, prudentia, liberalitas, humanitas, vnicum litterarum patrocinium.

Solus enim tristis hac tempestate Camenas Respicis.

Quibus certè animi bonis vt maiores tuos adæquas, vt plurimos huius æui Principes longissime antecellis, ita ad fortunæ, quæ possides, bona, vel longè etiam maiora viam tibi sternere, sin minus præueniente natura hæreditario tibi obtigissent iure, facili negotio potuisses. Nempe tu ille, qui Serenissimi Vualix (tunc Principis, nunc Anglorum Regis) quem venientem exceperas, cum ex hac Regia Curia discederet, Regio nomine itineris comes datus fuisti (**MAGNANIME COMES.**) Namque Regio sanguine præclarus, pectore prudens, consilio maturus, sermone foecundus, qui caput conferre etiam cum exteris, æmulis, hostibus vales: qui Regis tui maiestatem, populi decus, patriæ laudem indolèmq; vnus dignè representatas. Qui Gregorio XV. & Urbano VIII. Pontificibus Maximis pro Maximo Philippo nostro secundum extraordinem gratulaturus Legatus siue Principis imago Italiam iustrasti, & illustrasti, in eius Principum veneratione pariter, & amore. Qui in Aragonum Comitibus credito citius impetrasti quæ postulabas in Regio sedens folio. Qui etiam ex Neapolitano Regno (cui præeras) Regis nostri exercitibus subleuandis cum in Italia, tum in Belgio, ac denique in Germania maximum neque ante hac par collatum militum pecuniarumque subsidium promptius submisisti, vnde felicissimi operâ tuâ contigerunt victoriarum euentus. Qui demum summa Italici Senatus gubernacula æquali inuolantæ Nemesis trutina moderaris. Hæc ergo **OPTIME PRINCEPS** tuarum virtutum agmina cunctantem me ac timidum excitauit, vt sub Auspicijs Celsitatis tuæ has tractationes in lucem prodire iuberem, Tu nosce, & ignosce: carpet alius, priusquam

Epistola Dedicatoria.

capiat, negliget, priusquam legat. En igitur (ADMIRANDE DYNASTA
Præsulum exemplar sed sine exemplo) lucubrationum mearum leui-
dente quidem munusculum, sed deuotionis, & amoris in te mei ex
omni parte syncerum, perpetuumque monumentum: quod si eidem
CELSITVDINI TVÆ neuiquam improbari animaduertero, cumu-
latè mihi erit, vt cuius gloriosissimum nomen plus operi allaturum sit
auctoritatis & gratiæ, quam qualis qualis Aristarchorum censura.

*Rarus bonos, summo se Præsule posse tæri:
Rarior, à summo Præsule posse legi.*

Cuius votis benè faueat Deus rerum opifex omnium, & feliciora in-
dies gloriæ incrementa virtuti tuæ consentanea te valente ac diutissi-
mè sospite tribuat. Matriti pridie Non. Mart. M. DC. XXXIX.

Excellentiæ tuæ,

Addictissimus Cliens,

Don FRANCISCVS SALGADO
de Somoça.

LICEN

LICENTIATI

D. BARTHOLOMÆI BVIAN

DE SOMOCA, S. S. R. C. ARAGONVM QVONDAM
Relatoris ac etiam Sanctæ Cruciatæ, nunc verò in Supremo Sanctæ
& Generalis Inquisitionis Consilio idem exercentis munus in
laudem;

NOBILIS ET PERITISSIMI LICENTIATI

DON FRANCISCI SALGADO

DE SOMOCA IVRIS VTRIVSQUE ACERRIMI
& præclarissimi propugnatoris, dignissimique totius Siciliae Regni
Monarchiæ Iudicis.

CBSTVPPERE quidem Phebi, Salgado sorores
Mirantes genij prodigiosa tui.

Ast ego (sed quis enim Musis mirantibus auxit
Hæc nisi non aptus?) linquite, iacto, canam.

Vix ea protuleram, triplex cum causa repugnat,
Quo minus officium persequet ipse meum.

Nempe solum patria nobis commune duobus,
Quin & amicitia fœdus vtrumque ligat.

Adde quod eloquij vires, auctorque liberque
Exuperat longè magnus uterque mei.

Hinc timor occurrit, patriam seu pectus amicum
Exprobret in primis ne inuida turba mihi.

Terrifica verum pulsabo cuspidis ictum.
In me nec robur liuor habebit edax.

Namque tuis scriptis munimine sacra petenti
Prosectum poterunt ledere tela nihil.

Sanam constituunt siquidem que pharmaca bullam,
Hæc Salgado tuus continet usque liber.

Vidimus antiphrasin Bullæ sub nomine quondam,
Dum vaser impostor prorsus iniqua petit.

Sedula sed fraudem remouet tua cura dolosam,
Nec finis iniustis nomen adesse boni.

Iustitiæ, pariterque tui studiosa voluntas
Impulit ad numeros (que tibi fida) manum.

Hinc mihi polliceor veniam, tibi Nestoris auum
Opto vt perpetua ius tuearis ope.

EIVSDEM LICENTIATI
B. VIAN DE SOMOCA
 IN LAVDEM EIVSDEM
 AVTHORIS SVI CHARISSIMI AMICI.

EPIGRAMMA.

SVPPETERENT quamvis Ciceronis verba disertis
 Alipedisve foret nunc mihi sermo Dei.
 Egregias animi dotes, quibus ipse coruscas,
 Nostra minus posse lingua referre tamen.
 Exultat è nostri violentia finibus orbis,
 Te duce, & oppressis fers, quasi Diuus, opem.
 Vltiora potes, tibi dona Astræa ministrat,
 Dum docet ingenium iuris amice tuum.
 Subrepentis enim, siue obrepentis iniquæ
 Ne officiant fraudis tecta venena, caues.
 Quid quod & auxilium nunquam Regale negandum
 His, qui iniusta ferunt, hac ratione micat?
 Pontifices, Reges, populi, iuuenisque, senesque
 Debita iure tibi munera laudis agant.
 Quamlibet Angusta mea vox moduletur auena
 Laudibus adiunget plectra secunda tuis.

PER

PER ILLVSTRI, SAPIENTISSIMOQVE
D. D. FRANCISCO SALGADO.
 DE SOMOCA MERITISSIMO IVDICI
 MONARCHIÆ SICVLÆ.

D. IOANNES GARCIA FERRER
 ADVOCATVS IN REGIS CONSILIIIS
 hæc laudatoria Carmina, pignus amoris, dicat.

SI inter doctos tu meritò doctissimus adsis?
 Atque inter magnates es clarissimus heros?
 Si tu prudentes es prudentissimus inter?
 Ingenioque omnes, cultu, virtutèque præstas?
 Quisne tibi summos Salgado negabit honores?
 Quis te non mirabitur, & venerabitur unà?
 Scilicet oppressos gaudet defendere Princeps,
 Tu Regis nobis regis ob tua dogmata dextram:
 Te oppressorum Patrem aiunt, te dulce leuamen
 Iuris nature tua iam volumina monstrant.
 Concilij protector tu validissime Trenti.
 Dicam (causæ omnes) eius quoque cætera iura.
 Tuta omnes Reges per te sua iura tenebunt
 Tranquillaque diu potentur Regna quiete,
 Atque suum quisquam poterit constanter habere.
 Ex hoc te iuuenes, & te veneranda senectus
 Plaudit, & extremis ad cælum laudibus effert.
 Tu splendor, patriæque tua tu culmen honoris,
 Hispaniaque decus magnum per secla manebis,
 Atque tuum nomen, toto celebrabitur Orbe.
 Felix tæque quaterque Trinacria iudice tali,
 Iam nunc inuideat totus sua secula mundus
 Aurea, nam Nemesis per te dominabitur illi.
 Scribere ne cesses clarissima lumina iuris,
 Tam felici capto parcas nèue labori,
 Præmia pro meritis Petri dabit alma potestas.
 Nulla tuis quidquam ambitio superaddere scriptis,
 Tollere nèue illis quidquam censura valebit.
 Heu mea si posset tot laudes dicere penna
 Quot sentit mens, felicem me semper haberem.
 Sic mea magna affectio, sic tua merita poscunt.

DOCTO

DOCTISSIMO VIRO
 DON FRANCISCO SALGADO
 DE SOMOCA SICVLÆ MONARCHIÆ
 IVDICI REGIO.

D. FRANCISCVS DE VALDESPINO
 IN REGIIS SENATIBVS ADVOCATVS,
 millics illi deuotus ; super labore hoc de retentione
 Bullarum, & duobus de Regia Protectione.

VALITER auxilium Clero dare possit alumno
 Rex Pater, immeritum si ferat ille malum,
 Vno olim partu, gemino fecundus & ortu,
 Mente semel foeta, bis grauidante, dabas.
 At neque que gignunt fecundi flumina fontes,
 Nec quos ingemina lux iterata dies.
 Exhaustire valent undas, & lumina Phœbi,
 Nec sobolem exhaurit tanta propago tuam.
 Tertius ecce liber retinendas Principe bullas
 Conscit, in Regni si mala fortè cadant.
 Regia te semper Maiestas, Regia cura,
 Regia iniustitia sollicitudo mouet.
 Vtique alij calamos Musis, & Apolline perstant,
 Tu calamum solo Regis honore regis.
 Hic te fecundat, tales geminasse labores,
 Quòdque tibi soli, te superasse, datur.
 Totus es ad Regem nec scis nisi Regis honores,
 Ille suos debet: Quid? dabit ille tuos.

AD

AD DOCTOREM
 D. FRANCISCVM SALGADO
 DE SOMOZA, EGREGIUM IVRISCONSULTVM,
 & in Regali Siciliae Regni Monarchia Regium Iudicem.

DON FRANCISCVS SALGADO DE SOMOZA
 ex illius Salgado fratre primúsque nepos.

DVM Casos vani mundi sectarer honores,
 Vi oppressum libris nisi libamina Asli,
 Ostulit ingenium tenerum leue pignus amoris:
 At nunc cogor amans laudes, ô patrie cordis
 Ardentis tibi signa mei præbere canendo
 In tua rauicifonas tollens præconia voces.
 Discursu volitans volucris qui sidera tangis;
 Excelso, elato, sublimi condita mente
 Qui docta in vulgus per docta volumina vulgas
 Grata bonis, queis iura placent; iniusa quibusdam,
 In quibus ingenij pernoctans signa dedisti.
 Huic operi factis te respondere videmus
 Nomine honorifico, quod gestant stemmata honora
 De los Salgados, genus alto à sanguine ductum,
 Vnde legit bello rubris Mars, sanguine tristis
 Belligeros tot corde duces, quot secula norunt,
 Et quod Pallas amat redimitos tempora oliuo.
 Iam docti cuncti celebrant noua gaudia plausu,
 Latitia moti tua iuræque iure canentes
 Te parem obseruant virovis iure periti;
 Tèrque quatèrque Sophos clamant, venerantur, adorant.
 Te schola cuncta colit: Fora Te facunda Minerua
 Collaudant, gesta & celebrant tua voce perenni.
 Ecclesia & genito Matris sacra gaudet amore,
 Nam tua cura fuit sacrare volumina prima
 Pontifici Romæ, quem totum suscipit orbis,
 Atque colunt flexo dominum quem poplite gentes.
 Signasti cerè tunc recta operanda per Orbem,
 Oppressisque parans securum legis Asilum,
 Præceptis iustis ac fidei abdita pandis.
 Hispano Regi ciuilia iura ministras,
 Vi tutamentum possit præbere ligatis
 Carceris in tenebris, ut sit ad præmia velox,
 Tardus & ad pœnam, commissas qui regit vrbes;
 Morigera pietate tuens mortalia corda.
 Nunc autem doctis animis, oculisque patebit

Mirandum

Mirandum pietatis opus, labor omnia callens;
 Ut Bullis tribuatur honos, reuerentia cultus.
 Hęcque probas ore Angelico, ingenioque magistro.
 Catholica Ecclesia, cui praesidet urbis, & orbis
 VRBANVS triplici praecinctus tempora sexto;
 Offers intentum plenum sale, dogmate plenum.
 Fama per extensum nostrum te clamitet aenum;
 Gaudeat ingenio sibi primo Hispania nato;
 Quo duce barbaries ignotis exulat oris.
 Scilicet is mundo, cognomine, & omine clarum
 SAL qui condit, reddit fertilia ingenia orbis.
 Non tibi pro longo mortalia praemia sat sunt
 Tempore; eget tali doctrina Hispania nostra
 Consilioque SALIS, Fora Regia, sacra ministro.
 Te haec tandem celebrent meritis pro talibus, atque
 Garrula fama canat, quatiens ut sceptrum Philippus
 Altum te cernat Fama super aethera notum;
 Et rubro decorentur tempora docta galero.

CLARIS

CLARISSIMO VTRIVSQVE IVRIS PROFESSORI
 DON FRANCISCO
 SALGADO DE SOMOZA,
 IVDICI REGIÆ MONARCHIÆ
 IN VLTERIORI SICILIÆ REGNO,
 & viro vndequaue doctissimo.

C. S. M. R. N. C. A. S. & IN S. I. S. S.
 Grammatophylacy Praefectus.

S. F. O.

LET omnes mihi singulari quadam, ac praecipua laude
 digni videantur (gloriosi nominis vir inter eruditissimos,
 quos caeli oculus vnquam aspexit) qui in assequenda ho-
 nestarum artium scientia, operam, & industriam suam
 locarunt; tum ij praecipue qui veluti maiore quodam nu-
 minis afflatu perculsi, propè omnibus posthabitis, ad diui-
 narum humanarumque rerum notitiam, iusti atque iniusti scientiam, omnes cogita-
 tiones suas, atque omnia studia contulerunt. Igitur cum magnis semper ex-
 tolli praeconiis mereantur, qui maximum hoc atque Augustissimum Imperium
 terra marisque à continuis hostium exercitiis classibusque, viribus,
 armis, ac pecuniis tuentur; Qui vigiliis, laboribus, & scriptis suis praeclearis
 causam Reipublicæ, & ius Regis sui protegunt, nihil minus commendari
 debent, quam pro patria pugnantes. Quò respiciens eloquentiæ Princeps
 in oratione pro Murena, vrbanam militiam appellat hanc curam respondendi,
 scribendi atque cauendi. Non enim solum illos pro imperio militare testantur Leo,
 & Anthemius Imperatores, qui gladijs, clypeis, & thoracibus armati in hostes
 mituntur, sed eos etiam qui dirimunt ambigua facta causarum, suisque patrocinijs
 viribus saepe publicis in rebus ac priuatis oppressa subleuant, lapsa erigunt, laban-
 tia reparant, omniaque demum iure faciunt finibus suis esse contenta, neque
 minus humano generi prouident, quam si praelijs, atque vulneribus patriam parentis-
 que seruarent. Gratulor ergo lucubrationibus tuis (sacri ac profani iuris lu-
 men) siquidem ingenij tui secundi partus ac maturi fructus in lucem pro-
 deunt absque indigentia Tutani Tutilinæque numinum (quæ olim inuo-
 care laborantes solebant) non enim ope, auxilio vel atylo illorum egesset, cum
 labores tuos sacra ueris obsequio & Maiestati Philippi Catholici Regis nostri
 multis titulis & rationibus Magni, innumeris heroicisque virtutibus Maxi-
 mi, cuius Regia iura ab ineunte ætate magnis conatibus ac studijs viriliter
 c
 tutaris.